مترجم دردها

نویسنده: طیبه تیموری‌نیا

تاریخ انتشار: 16 Khordad 2585 باستانی برابر با June 6, 2026 میلادی

نوشته: جومپا لاهیری

ترجمه: امیرمهدی حقیقت

جومپا لاهیری، نویسنده خلاق هندی، در مدتی کوتاه پس از انتشار مجموعه داستان «مترجم دردها» برنده‌ی جایزه‌ی بهترین کتاب اول نیویورکر، جایزه پن‌همینگوی، جایزه‌ی کتاب برگزیده‌ی پابلیشرز ویکلی، جایزه‌ی ادیسن مت کاف از آکادمی هنر و ادبیات آمریکا، جایزه‌ی کتاب برگزیده‌ی نیویورک تایمز، جایزه آ هنری، نامزد جایزه‌ی لوس‌آنجلس تایمز و برنده‌ی جایزه پولیتزر ادبی سال 2000 شده است. لاهیری در رودآیلند آمریکا بزرگ شده است. در رشته‌ی ادبیات خلاق دانشگاه بوستون تحصیل کرده و دکتری ادبیات تطبیقی و مطالعات مربوط به رنسانس دارد. مجموعه مترجم دردها شامل نه داستان کوتاه می‌باشد که با پرداختن به فرهنگ شرقی و توجه به ظرایفِ به‌ظاهر بی‌اهمیت در زندگی و روابط انسان‌ها می‌پردازد.

زبان داستان‌ها روان و زیباست، در واقع می‌توان گفت لاهیری یک قصه‌گوی خوب شرقی است که در این مجموعه به تعامل و تضاد فرهنگ خودی و بیگانه پرداخته است. آنجاکه فرهنگ‌های متضاد در تقابل با یکدیگر لایه‌هایی را آشکار می‌کنند. اکثر داستان‌ها به‌مدد تجربه شخصی خود نویسنده نوشته شده‌اند. شخصیت همه‌ی داستان‌ها هندی هستند. داستان‌ها یا در آمریکا اتفاق می‌افتد یا در کلکته و هندوستان. هندی‌هایی که به‌دنبال ادامه‌ی تحصیل و در آرزوی دکتر و مهندس‌شدن، کسب شغل‌های دانشگاهی و درآمد بیش‌تر، به آمریکا مهاجرت کرده‌اند و همه در کسب این هدف موفق شده‌اند و هندی‌هایی که در هندوستان، در فقر و فلاکت و سختی زندگی می‌کنند.

عشق، وفاداری، خیانت، دلتنگی، درد دوری از وطن، خانواده و... دغدغه‌ی این داستان‌هاست.

داستان‌ها کلاسیک، خطی و ساده هستند. زبان داستان‌ها روان، زیبا و توصیفات دقیق و ماهرانه‌اند. زندگی در داستان‌ها همان‌طور پیش می‌رود که در دنیای خارج از داستان؛ ملموس و طبیعی.

امی تان (نویسنده) در معرفی نویسنده این کتاب چنین می‌گوید: «جومپا لاهیری از آن نویسنده‌هایی است که تو را وادار می‌کند یقه‌ی اولین کسی را که می‌بینی بگیری و بگویی: این کتاب را بخوان! او قصه‌گوی حیرت‌آوری است با صدایی متفاوت و چشمی تیزبین برای دیدن جزئیات. لاهیری از نویسندگان برتر قصه‌ی کوتاه است.»

«آقای کاپاسی احساس کرد خانم داس با این درخواست که راز کوچک و پیش‌پاافتاده‌اش را برایش ترجمه کند به او توهین کرده. خانم داس به بیماران مطب دکتر شباهت نداشت؛ مریض‌هایی که نمی‌توانستند راحت بخوابند، نفس بکشند، ادرار کنند، و از همه مهم‌تر نمی‌توانستند دردشان را به دکتر حالی کنند. با این حال فکر کرد وظیفه دارد به خانم داس کمک کند. شاید لازم بود به او بگوید باید حقیقت را به آقای داس اعتراف کند. بایست برای خانم داس توضیح می‌داد که صداقت بهترین راه‌حل است. صداقت حتماً کمکش می‌کرد تا به‌قول خودش حالش بهتر شود. شاید هم خودش میانجی‌گری قضیه را به‌عهده می‌گرفت. تصمیم گرفت با واضح‌ترین سوال ممکن برود سر اصل مطلب. پرسید: «واقعاً درد دارید یا عذاب وجدان؟»

مهاجرت: داستانی میان دو جهان

مهاجرت تنها جابه‌جایی فیزیکی انسان از نقطه‌ای به نقطه‌ای دیگر نیست؛ عبور از مرزی‌ست میان گذشته و آینده، میان آن‌چه بودیم و آن‌چه باید بشویم. در این میان، چیزی از ما کنده می‌شود و چیزی در ما شکل می‌گیرد. ما میان دو زبان، دو فرهنگ، دو خانه و دو خاطره معلق می‌مانیم.

برای بسیاری، مهاجرت با آرزوی فرصت‌های بهتر آغاز می‌شود: تحصیل، کار، امنیت، یا آینده‌ای روشن‌تر برای فرزندان. اما آنچه کمتر به زبان می‌آید، بار روانی این کوچ است؛ دلتنگی برای زبان مادری، فاصله گرفتن از خانواده، احساس بی‌جایی، و تلاش مداوم برای اثبات خود در سرزمینی که همیشه «دیگری» خواهی بود.

داستان مهاجر، داستان سازش و ستیز است. تلاش برای حفظ ریشه‌ها، در عین آموختن رمزهای بقا در خاکی ناآشنا. بسیاری از ما در این میانه، تبدیل به مترجم دردهای خود و دیگران می‌شویم. باید رنج‌هایمان را توضیح دهیم، احساساتمان را تفسیر کنیم، و نیازهایمان را به زبانی دیگر بفهمانیم. درست مانند شخصیت‌های داستان‌های جومپا لاهیری که میان شرق و غرب، سنت و مدرنیته، خانه و غربت، در رفت‌وآمدند.

مهاجرت، قصه‌ای جهان‌شمول است. قصه‌ای که گاه با رنج آغاز می‌شود، اما می‌تواند با معنا ادامه یابد. این تجربه، اگرچه گاه تلخ و فرساینده است، می‌تواند ما را به انسان‌هایی با دید وسیع‌تر، قلبی پیچیده‌تر و صدایی عمیق‌تر بدل کند.

مهاجرت، در نهایت، سفری‌ست به درون خود.

آثار مهم وی:

Interpreter of Maladies مترجم دردها، مجموعه داستانی که در سال ۱۹۹۹ منتشر شد و برنده جایزه‌ی معتبر پولیتزر شد.

The Namesake هم‌نام، رمانی درباره‌ی زندگی یک پسر مهاجر بنگالی در آمریکا، که به فیلمی موفق نیز تبدیل شد.

Unaccustomed Earth زمین ناآشنا، مجموعه داستانی درباره روابط خانوادگی و فرهنگی مهاجران.

The Lowland زمین پست، رمانی که نامزد جوایز Man Booker و National Book Award شد.

Whereabouts محل حضور، رمانی که نخست به زبان ایتالیایی نوشته شد و سپس خودش آن را به انگلیسی ترجمه کرد.

افتخارات:

جایزه پولیتزر برای داستان کوتاه ۱۹۹۹

جایزه O. Henry و PEN/Hemingway

دکترای افتخاری از دانشگاه بولونیا

جایزه PEN/Malamud برای داستان کوتاه

مدال ملی علوم انسانی از دولت آمریکا ۲۰۱۴